

VERSLAG VAN HET MUSEUM OVER 1951

De gewone onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan het gebouw werden door de Rijksgebouwendienst steeds bereidwillig en hulpvaardig verricht, enkele kamers werden opnieuw behangen en geschilderd. Het plafond in de kamer bestemd voor de bibliotheek bleek noodig geheel te moeten worden vernieuwd. De achterzijde van de gebouwen langs de Voorstraat werd waar noodig voorzien van nieuwe eiken deuren en nieuwe vensters; dit gedeelte werd geheel opnieuw geschilderd. Ook de z.g. buffetkamer onderging een geheele restauratie, toen de daar aanwezige plafondschilderingen door de firma H. G. Bokhorst te Deventer waren gerestaureerd, een restauratie die op initiatief van Rijksmonumenten-zorg geschiedde met steun van Rijk, gemeente en een belangstellend lid onzer Vereeniging. Het bleek toen noodig, daar een meer passend behang aan te brengen. Hierdoor heeft deze kamer een beter aanzien gekregen en komt het daar aanwezige ingebouwde wandbuffet, waarvan het „zwart” en „verguld” zoo'n passende achtergrond geven aan de daarin geplaatste collectie glaswerk en blauw porcelein, beter tot zijn recht. Het is jammer, dat, door gemis aan het zoo gewenschte meubilair, het niet mogelijk is, deze kamer geheel in stijl als een 18e eeuwse eetkamer in te richten, aansluitende aan de daarachter gelegen, zoo stijlvolle oude keuken. Ook deze keuken is in den loop van dit jaar door de zorgen van Rijksgebouwen- en Monumentendienst gerestaureerd en meer passend geschilderd.

Op gevaar af, dat het verslag een jaarlijks klachtenboek wordt, dient er toch nog weer op te worden gewezen, dat de gebreken die het gebouw, vooral gedurende de wintermaanden aankleven, helaas dezelfde blijven. Het gevolg is, dat

enkele schilderijen vochtvlekken vertoonen, terwijl sommige schilderijen van de oude en meest vergeelde vernislagen dienen te worden ontdaan, om te voorkomen, dat deze kunstwerken geheel te gronde gaan. Dit dreigt mede het geval te zijn met het zoo unieke portret, indertijd geschonken door de heer Th. E. F. Heerkens, voorstellende Georgius Schenck van Tautenborch, Anno 1540. Dit is vermoedelijk van de hand van Ernst Maeler, blijkbaar als onderdeel van een dyptiek. Het stelt deze eerste stadhouder van Overijssel voor in volle wapenrusting en is geschilderd op paneel. Het vraagt dringend om een grondige restauratie, doch de prijs daarvoor opgegeven door een zeer bevoegde restaurateur, bedraagt f 1200.—. Gelukkig kan worden medegedeeld, dat door tusschenkomst van de heer D. F. Lunsingh Scheurleer vermoedelijk de restauratie kan plaats hebben onder directie van het Rijks Museum te Amsterdam.

Ook de vrijwel zeer unieke verzameling van teekeningen, die niet alleen om hun artistieke kwaliteiten, doch niet minder om haar ethnografische, historische en topografische waarde van belang zijn, heeft onder dit alles te lijden. Voor de bewaring dezer collectie zou de aanschaffing van een flinke en zoo mogelijk brandvrije ladenkast zeer noodig zijn, doch de kosten hiervan gaan boven onze draagkracht. De vermelding van een en ander doet de vraag rijzen in hoeverre het zin heeft zich in dit alles te verdiepen in een periode van bezuiniging en beperking, nu de opvatting blijkbaar veld wint, dat de Musea een soort luxe zijn die slechts in betere tijden past. De Musea en alles wat hiermede verband houdt dienen, in de eerste plaats terwille van de defensie van onze cultuur, zij het dan ook in engere zin, aanspraak te maken op behoud. Daarom zijn wij overtuigd, dat de Musea, ook de kleinere, als zoodanig zeker redenen van bestaan hebben. Het zou dan ook van een groot pessimisme blijk geven, als men meenen zou, dat het onderhoud en het in stand houden er van niet meer mogelijk zou zijn. Voor ons Museum zou echter in deze de conclusie moeten zijn, dat er op de wijze als tot heden, met een zoo beperkt jaarlijks ex-

exploitatie-budget van amper f 3000.— niet kan worden voortgegaan, en zal het zelfs het einde van het nu bijna 75-jarig bestaan van het Museum moeten beteekenen. Dit tot teleurstelling van hen die in al die jaren hieraan al hun beschikbare tijd, hun bezit en geld hebben besteed. Reden waarom onze penningmeester op de laatst gehouden ledenvergadering te Deventer de mededeeling deed, dat de uitgaven voor het Museum jaar op jaar grooter worden. Mocht dan ook in de toekomst het beheer van hetzelfde in andere handen moeten overgaan, dan wordt de verdere exploitatie beslist onmogelijk. Met de salarissen waarmede men sedert de laatste jaren moest volstaan, zullen nooit gegadigden zijn te vinden om dit te aanvaarden; deze toch zijn beneden alle kritiek. Ons bestuur heeft evenwel gemeend de bezoldiging van den concierge, den heer Willemsen en diens zuster, die steeds vol lof en toewijding hunne werkzaamheden verrichten, een weinig te moeten verhoogen. Het gevolg hiervan is, dat de jaarlijksche tekorten grooter worden, mede door de daaruit voortvloeiende hoogere sociale lasten. De rekening over 1950 vertoont niettegenstaande de onlangs ingevoerde verhooging der contributie der leden, een daling met gevolg vermindering van het kapitaal, welk laatste ook slechts van bescheiden omvang is; de uitputting hiervan zullen de verschillende werkzaamheden der Vereeniging als zoodanig verder onmogelijk maken.

Tijdens de z.g. Zwolsche feestweek werd, mede op verzoek der plaatselijke V.V.V. door de goede zorgen van den heer Drs. Th. J. de Vries alhier en met medewerking van het Aartsbisschoppelijk Museum te Utrecht een tentoonstelling van Middeleeuwsche kunst gehouden, zulks als een poging tot verheffing van het cultureele peil van deze feestweek. Op Vrijdag 14 Augustus opende de burgemeester der gemeente. Jhr. Mr. G. A. Strick van Linschoten deze expositie in tegenwoordigheid van den heer Commissaris der Koningin, Ir. J. B. G. M. ridder de Van der Schueren, enkele leden van Gedeputeerde Staten, alsmede van verschillende geestelijke autoriteiten, en

enkele wethouders en leden van den Raad der gemeente. Deze tentoonstelling, welke een goede pers had, duurde van 14 Augustus tot en met 14 September. Een woord van bijzondere dank dient ten zeerste te worden gebracht aan den heer de Vries. De wijze waarop deze alles had voorbereid en geordend en niet het minst door de wetenschappelijke wijze waarop hij alles had beschreven en steeds door zijn persoonlijke rondleidingen de bezoekers zeer heeft doen genieten, verdient alle lof. Het bezoek was van dien aard dat er behalve enkele schoolklassen, ongeveer 1200 personen van hebben kunnen profiteren. Dank zij de spontane medewerking van het gemeentebestuur van Zwolle en ook van de N.V. W. E. J. Tjeenk Wilink, die geheel gratis de noodige catalogi deed verzorgen, konden de kosten aan deze expositie verbonden geheel worden opgevangen en kon zelfs een bate van f 188.50 de kas van het Museum ten goede komen.

Door de welwillende medewerking van den heer Jhr. Roëll, hoofd-directeur van het Rijksmuseum en van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam, kon gedurende de zomermaanden tentoongesteld worden een fraaie zilveren beker, eens het eigendom der gemeente Zwartsluis, welke beker helaas in 1864 door het toenmalige gemeentebestuur was verkocht en welke beker thans eigendom is van het bovengenoemde Oudheidkundig Genootschap. Een nadere beschrijving en afbeelding dezer beker volgt hier achter. Ook de expositie van deze beker werkte zeker mede om het bezoek aan het Museum tijdens de vacantiemaanden te stimuleeren. Nog werden door H.H. Kerkvoogden der Ned. Herv. Gemeente te Zwolle voor deze gelegenheid tijdelijk ter bezichtiging afgestaan de vier fraaie verguld zilveren burgemeester-, nu avondmaalsbekers, uit de tweede helft der 16e eeuw.

Ten behoeve van de tentoonstelling „Bourgondische pracht” van 28 Juli tot 1 October 1951 gehouden in het Rijksmuseum te Amsterdam, werd tijdelijk in bruikleen afgestaan de in ons Museum aanwezige verguld zilveren „dubbelbeker”, met de

wapens van Maximiliaan I en zijn tweede gemalin Maria Sforza, welke beker in 1508 aan de Stad Zwolle werd geschonken (zie D. van der Kellen, *Antiquité's des Pays-Bas*, afb. XXXVIII). Deze beker werd op verzoek eveneens in het Musée de Dyon en dat te Brussel tentoongesteld.

Voor de tentoonstelling „Fleur en interieur”, van antieke en moderne interieurs van 28 April tot einde Juni in het Museum Prinsenhof te Delft werd tijdelijk afgestaan een eikenhouten gesneden handdoekrekje, waarvan de stijlen in den vorm van steunbeeren, ontspringen aan menschenhoofden, en waarvan de paneelen met à jour ornament in de vorm van traceeringen uit de 15e eeuw dateert. Op verzoek van den heer Dr. J. Versveldt, leeraar aan het Chr. Lyceum, werd voor een tentoonstelling, gehouden in het z.g. „Bastion” te Zwolle, tijdelijk afgestaan eenige fossielen etc., uit de in het Museum aanwezige „Geologische Verzameling”, afkomstig uit het vroegere Natuurkundige Museum van de in het begin dezer eeuw opgeheven Vereeniging voor „Provinciale Welvaart”.

Het bezoek aan het Museum was vooral tijdens de zomermaanden vrij bevredigend en tijdens de bovengenoemde tentoonstelling zeer goed. Uit dit laatste blijkt weer de zucht bij het publiek om telkens wat nieuws te willen zien. Derhalve moet men zich zeker niet blind staren op het aantal bezoekers, herhaalde observatie geeft de overtuiging, dat bij de stadgenooten het bezoek om het eigen bezit van het Museum te zien, niet groot is; buig weer op z.g. vacantiedagen beïnvloedt het bezoek opvallend gunstig, stralend en mooi zomerweer daarentegen lokt meer naar buiten. Om steeds extra exposities te houden van stukken van elders, daarvoor zijn de kosten van assurantie, transport en bewaking echter veel te hoog.

Aan den concierge B. J. Willemsen en diens zuster wordt in deze gaarne hulde gebracht voor al hunne trouwe zorg en plichtsbetrachting.

De Directeur van het Museum
J. GEESINK.